

הידוק הרצועה

יתכן כי בתנאים אחרים לא היתה בכלל נערכת שום התקפה על רצועת-עזה. אחרי כיבוש חצירה סיני, במיבצע של מלחמת-בינוק מעטת-קרבנות, היתה הרצועה נופלת לחיק המדינה כתפוח בשל, בלי צורך בביזבוז חיים יקרים בהתקפת-מצח על מוצבים מבוצרים.

אולם תנועת המלכות הפוליטית על לוח-השזמזמת הכתיבה את תנועת החיילים. הנחיתה הבריטית-צרפתית ליד התעלה, שהובטחה לעולם ליום הרביעי בבוקר, לא יצאה לפועל. הבריטים טענו כי טעו בהערכותיהם ודעו שלהם, וכי כוח-האויב המצוי חזק מכפי שחשבו. על כן היה צורך, לדבריהם, בהפצצה נוספת של שדות-התעופה המצריים. אך יתכן מאד שזה היה אך חירוק, כדי לדרוך במקום ולחכות עד שצה"ל יסתכן בקרבות מרים יותר.

המצב הפוליטי החדש הזה הפך את כיבוש הרצועה, במהירות האפשרית, לצרה-שעה. החזרת עזה למדינה שוב לא היתה צריכה להיות תלויה במזימות זרות. כוח ישראלי חסוב הויתה עתה לכיחו זה. הוא חתר בנקודת החיבור של הרצועה וחצירה-האי — רפית. בהתקפת-מצח ישירה היא נכבשה.

מערכה זו לא היתה מערכת-מדבר. היא דמתה יותר לקרבות של מלחמת תשי"ח, אם כי עתה הופעל ציד הרבה יותר כבד.

כיבוש רפית ניתק את עזה ממצריים. שריד הכוח המצרי העיקרי הבינו כי יש רק דרך אחת לנסיגה — הכביש הנמשך לאורך החוף, צמוד למסלול-הברזל המובילה לקוטר.

בשעה שהכוח המצרי החל לנוס בחפזון בכביש זה, גלוי לתותחי האוניות ולפצצות המטוסים, נפלה המכה השנייה: ממזרח נוסף התקדם כוח עברי אחר לאל-עריש. כדי לנתק את שרידי המצרים מרפית שלא הספיקו עדיין להימלט. כוח זה התקדם בעקבות חיילי המלמ"ח בימי המיבצע המפורסם של 1949, שהופסק כתוצאה מאיומי-ההתערבות הבריטיים והאמריקאיים. הפעם לא הושמעו שום איומים. הכוח התקדם, פרץ וכבש.

בציר הצפוני ביותר חסל באותו רגע סדד הקרבות. האות ניתן לרדיפה אחרי אויב שנס על נפשו, בהשתלול להציל את אשר ניתן להציל.

בעור הכוח הדרומי והמרכזי ממשיך ברדיפה אחרי האויב הנסוג, בכיוון לסואץ ולאייסמאעיליה, נערכה ההתקפה על רפית ועל אל-עריש. הצלחת התקפה זו ניתקה את עזה ממצריים ופתחה ציר התקדמות שלישי לעבר התעלה: לאורך כביש החוף, הצמוד למסילת-הרכבת עזה-קנטרה. שהוא חלק ממסילת חיפה-קאהיר.

הישגה ביותר, המשעממת ביותר וכפויה הטובה ביותר: ריכוך עלידי סגונים והפצצות — ואחריו הסתערות.

הדימומים פשוטו בשטח. הכוח עתיד לנוע בשעה עשרים אפס אפס. המפקד שלמה, כי היריה-שעה, שעניו אדומות ומצמצמות כי חוסר-שינה, דיבר אל אנשיו הרובצים על הקרקע בין האקליפטוסים דברים אחרונים: "זו הפעם הראשונה שאתם יוצאים לקרב ממש. אין זה תרגיל, הפעם, לא בחינה ולא הרפתקה. הלילה אנו נלחמים. בשדה תעמדו בפני מבחנים אישיים קשים. בשעת משבר תהיו במבוכה, לא תדעו מה לעשות. לא מן הנמנע שפגזים יפלו עליכם, שצורך חילוק בין הרגילים. אבל את המשימה עליכם לִבצע. בטחו במפקדיכם. ההתלהבות השוררת

החוד, מפקד חכם, שזה עתה סיים רחצה נחפזת במינימום של מים, ישב באוהל ותוך התכוננות במפה ניסה לאמוד את המשימה שהוא עומד להגשימה הלילה. השעה היתה שעת אחר-צהריים, והשמש כבר לא היתה רחוקה מטבילה בים. כיבוש רפית, זאת ידע היטב, לא היה מן המשיך מות הקלות ביותר של המיבצע. כאן אין מקום לגיחות טאנקים מפוארות, לאיגוסים ערמומיים ולהפתעת האויב במקום שלא ציפה לו. רפית בוצרה היטב על-ידי הצבא המצרי בשרשרת של מוצבים, בנויים בסדן מוויזין ומוכנים להשיב מלחמה שוערה.

כאן יצטרך לבוא האפור שבחיילים, הי חיל הרגלי, בשילוב עם השריון, ולכבוש את המוצבים, אחד אגרי משגהו, בשיטה

ביניכם נותנת בי תקוה שהכל יהיה בסדר. אני מאחל לכולנו הצלחה.

★ ★ ★

זרקורים בעיניים

הלילה ירה, הכוכבים עלו. ממרחקים נשמעו כבר קולות נסך עוממים, בלתי יית רעשם של מטוסי חל-האויב. המוונות כבר השתקו, כנראה, כי התותחים התחילו לרעום. החיילים כמו ממשכבם הנוח בצל האקליפטוסים.

קולות פקודה שינרתיים החלו להישמע. הגופים האפלוליים המפוזרים התלכדו לטור מסודר, אחי, עמוס עוזים, רובים, מכונות ירייה, נשק אנטי-טאנקי. הפסקה קצרה במקום הכינוס. טרם הגיעה שעת השיין. מבלי לפרוק את החגור הת פרקדו החיילים על החול, לחטוף כל פירור של מנוחה שניתן עדיין.

שוב יצאו לדרך. הלילה איבד את השלוה המסורתית שלו. פגזים בשני הכיוונים חצו את הלילה-האוויר. בשריקותיהם המאיימות. השטח הוצף באור בהיר, ששפע מיוקוקי דיגור שהוטלו על-ידי אחד המטוסים, בעוד השני מכון לאורם את הפצצות המוטלות על המוצבים. המצרים ירו כאחוזי-עזיחה,

מוטב לחפור בכפות-הידיים מאשר להישאר חשופים לפגזים, שהחלו עתה נופלים על ימין ועל שמאל.

פקודת ההסתערות הושמעה כאשר איש לא היה מוכן לה עדיין בעמקי נפשו. איך אפשר לקום ישר אל מול פני האש האיומה, שעתה הצטרפו אליה גם הצרורות הקטלניים של מכונות-הירייה? נדמה היה, כי מגובה של 20 סנטימטר ומעלה מעל פני האדמה, האוויר רחי עופרת. ואף-על-פי-כן קמו, קר דם המפקדים, אחריהם החיילים. קדימה, חברה — קדימה! ותחת זעמה של האש הנוקבת, רצו הכל, כשהם נופלים וקמים. עד לגדרהתיל המקיפה את המוצב.

בונגאלור הוטל מתחת לגדר, על פנת לפוצצו, תיל ומוקשים גם יחד. אולם רק הגדר החיצונית נפרצה, ואילו הפנימית נש ארה שלימה כשהיתה.

לא-טלאט וחלו יחידים אל הגדר השלימה, כשאר תופת ניתכת עליה מעמדות המצ-רים. אולם איש לא שם לב לאש. הבעיה היתה: יעלו על מוקש או לא יעלו? לא עלו. התיל האחרון נותק ללא נפגעים. בינתיים קרב הבוקר, ואתו עלתה המתיר חות. לעמוד מול מוצב שלא נכבש לאור היום המלא — זהו שיגרון. לא, זהו אבדון

תחנת הרכבת של רפית, שנבנתה בימי המאנדאט הבריטי ודומה בכל לתחנות הישראליות בערי השדה, שוקקת שעתים לאחר הכיבוש מקהל חיילים ותחנאים.

דגל ישראל מונף על גבי בניין חברת הנפט באל-עריש, שעח שנכבדו המקום ניצבים על מרפסת המשרדים של חברת-נפט, בעוד השלט העגול מתחתיים קורא "שתו קוקה קולה"

בטוח. המפקד החליט להחיש את הקצב. קדימה, חברה — קדימה! וראשוני היחידים זינקו אל תוך תעלות-הקשר המצריות.

★ ★ ★

"כמו נפוליון!"

עוזים רדוכים ביר, הגוף שחוח קדימה. הסורצים התרוצצו בכל תעלות הקשר, לטהרן מהחיילים המצריים. כל ה תעפות של התעלות, כל עמדה צדדית

בכל כלי ולכל כיוון, מבלי דעת את המת רחש. שני זרקורי-ענק מכיוון רפית כחוו אל החיילים ההולכים. יריות תותח אחדות, מכונות היטב, כיבו את האור וקיטמו את מצוות ההאפלה, בהתאם לכל כללי הביא

★ ★ ★

"קדימה, חברה — קדימה!"

טור הגיע לנקודה ששמנה והלאה אספר להתקדם רק בהסתערות. החיילים החלו להתחפר. לא לכולם היו אתים, אך